

Maatschappelijke Effectverkenning Humanitas Twente

XpertiseZorg
Organisatieadviseurs

Een verkennend onderzoek naar de effecten en de maatschappelijke waarde van de door Humanitas Twente geleverde ondersteuning. Onderzoek uitgevoerd in het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door XpertiseZorg organisatieadviseurs uit Enschede.

Lauren Kerkhof MSc
Inge Postma

22 maart 2021

XZR20210322

Intro

Humanitas Twente is een van de 84 afdelingen die Humanitas Nederland telt. De landelijke organisatie werd kort na de Tweede Wereldoorlog opgericht om met behulp van vrijwilligers op humanistische basis hulp te bieden. De vrijwilligers helpen daar waar nodig mensen om op eigen kracht iets aan hun situatie te veranderen. Elke afdeling kent, afhankelijk van behoefte en financiering, zijn eigen pakket aan activiteiten.

In het voorjaar van 2020 vroeg Humanitas Twente aan XpertiseZorg een onderzoek uit te voeren dat de meerwaarde kon aantonen van de ondersteuning die geboden wordt in de activiteiten die Humanitas Twente biedt. Meerwaarde in de maatschappelijke, maar ook in de financiële zin.

Humanitas ziet zich gelimiteerd in de hoeveelheid trajecten die ze kunnen aanbieden terwijl de vraag ernaar toeneemt. Door middel van dit onderzoek hopen we inzicht te kunnen verschaffen in de meerwaarde en uiteindelijk in de kostenbesparing die het betrokken financiers kan opleveren.

De inzet van de vrijwilligers en professionals van de Humanitas Twente is bijzonder te noemen. Het voor Twente zo typische 'noaberschap' zit diep in de haarvaten van deze Twentse tak van de landelijke organisatie. Zo wordt alle geboden ondersteuning opgepakt vanuit een soort vanzelfsprekendheid. Er is dan ook bijna nooit een te kort aan vrijwilligers. De geboden ondersteuning wordt ook vanuit diezelfde vanzelfsprekendheid aanvaard en gewaardeerd.

Om het effect en de meerwaarde van activiteiten van Humanitas Twente in beeld te kunnen brengen hebben we gesprekken gevoerd met zowel professionele medewerkers (coördinatoren) als vrijwilligers als ook deelnemers. Daarnaast werd studie gemaakt van bestaande documenten van zowel Humanitas Nederland als Humanitas Twente om tot een zo goed mogelijk beeld te komen van de effecten en de 'opbrengst' van de activiteiten die Humanitas Twente uitvoert.

We hopen dat het onderzoek inzicht verschaft en de bijzondere 'waarde' die de ondersteuning van Humanitas Twente biedt weergeeft.

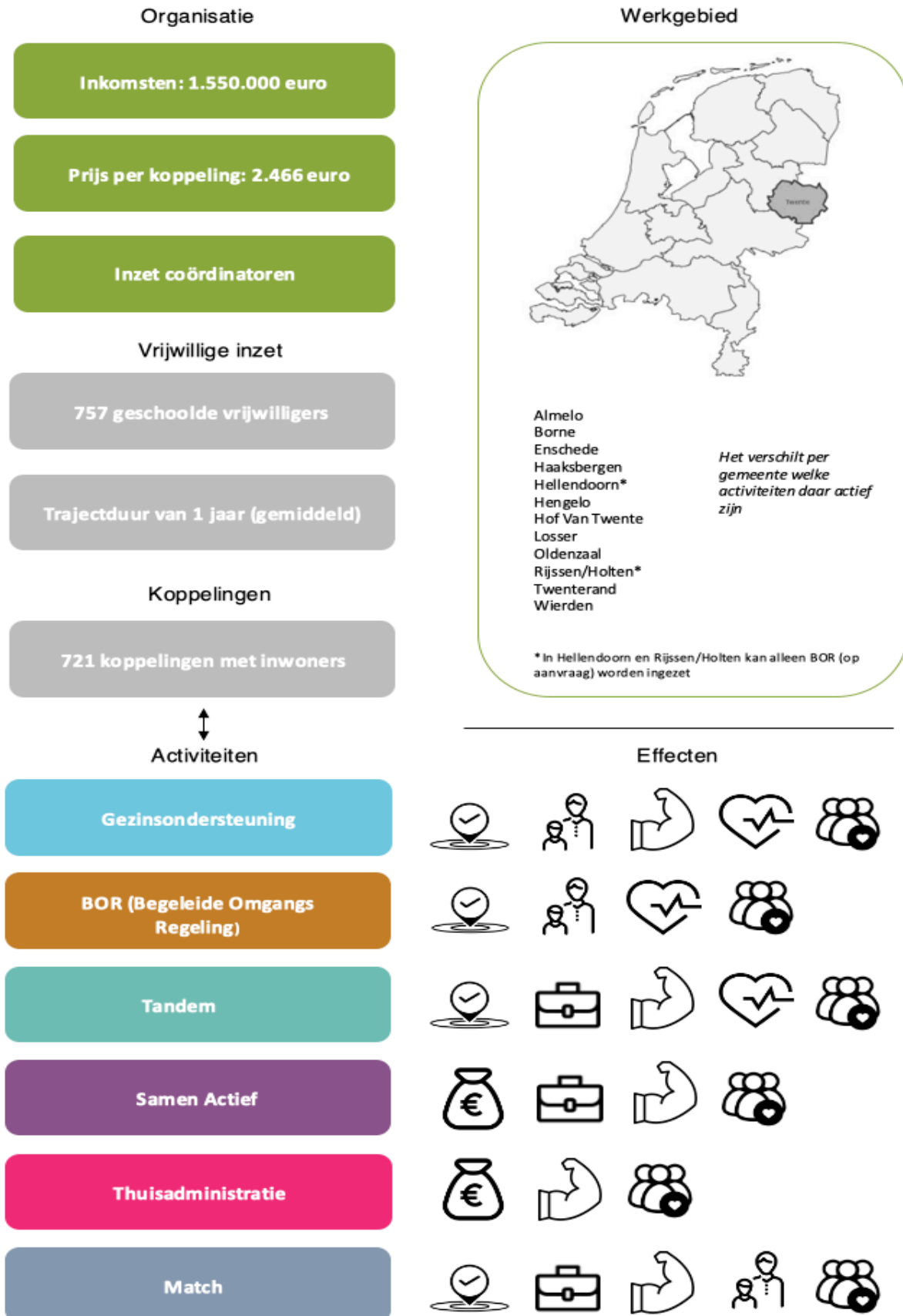
Lauren Kerkhof MSc
Inge Postma

Maart 2021
XpertiseZorg Organisatieadviseurs

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1 Doel.....	5
1.2 Het onderzoek.....	5
1.3 Interviews met deelnemers, vrijwilligers en coördinatoren.....	5
1.4 Leeswijzer.....	6
2. Maatschappelijke context	7
2.1 Participatiemaatschappij	7
2.2 Diversiteit problematiek	7
2.3 Gevolgen.....	8
3. Achtergrond en werkwijze	10
3.1 De verschillende activiteiten van Humanitas	10
3.2 Aanpak en traject Humanitas	12
3.3 Feiten en cijfers	12
3.4 Verwijzers	13
3.5 Kosten en financiering.....	13
4. Waarde voor de deelnemers	14
4.1. Casuïstiek	14
4.2 Waarde voor de doelgroep LVB.....	15
5. Gevonden effectgebieden	16
5.1 Juiste zorg op de juiste plek.....	16
5.2 Contact ouder en kind.....	16
5.3 Zelfredzaamheid en eigen regie.....	17
5.4 Dagbesteding en werk	17
5.5 Financiën	17
5.6 Fysieke en mentale gezondheid	17
5.7 Inzet van vrijwilligers.....	17
6. Effecten per activiteit	19
6.1 Gezinsondersteuning.....	19
6.2 Begeleide Omgangsregeling	20
6.3 Tandem	20
6.4 Samen Actief.....	21
6.5 Thuisadministratie	22
6.6 Match	22
7. Reflectie	24

Het onderzoek in beeld

1. Inleiding

1.1 Doel

Met het verzoek tot uitvoering van dit onderzoek wil Humanitas Twente meerwaarde en effecten die worden bereikt in kaart brengen en zichtbaarder maken.

Wat betekent Humanitas voor de jongvolwassenen die even een 'maatje' hebben om ze op het goede spoor te zetten? Voor gebroken gezinnen waar kinderen de dupe dreigen te worden van ruzies en onenigheid? En wat betekent het in het algemeen als zo veel betrokken bewoners van een gemeente elkaar vinden en elkaar ondersteunen, zonder dat daar een zorgvraag voor bij de gemeente komt te liggen?

Dit onderzoek beoogt geen wetenschappelijke onderbouwing noch een evaluatie te zijn van Humanitas Twente. Het betreft een combinatie tussen verkennend en beschrijvend onderzoek. Er is gebruik gemaakt van zowel kwantitatieve- als kwalitatieve methodes. Het onderzoek is exploratief van aard. Het onderzoek kan eveneens dienen als basis voor een professionele dialoog. Wat zijn 'werkende principes'? En: Hoe kunnen deze het gemeentelijk beleid en de zorg helpen te verbeteren? Uiteindelijk stelt het de vraag: In hoeverre kan een vrijwilligersorganisatie met en misschien juist zelfs door middel van professionele ondersteuning een besparing opleveren in de zorgkosten van een gemeente?

1.2 Het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd door het verrichten van literatuurstudie, uitvoeren van interviews en een verdiepende analyse naar (maatschappelijke) kosten en baten. De resultaten vinden hun basis in:

- Bestudering van documenten en data van de landelijke organisatie als ook van Humanitas Twente.
- Interviews met deelnemers die gebruik ma(a)k(t)en van de beschikbare ondersteuning door Humanitas Twente.
- Interviews met vrijwilligers van Humanitas Twente.
- Interviews met coördinatoren in dienst van Humanitas Twente.
- Een analyse van literatuur op gebied van de gevonden maatschappelijke kosten en baten.

1.3 Interviews met deelnemers, vrijwilligers en coördinatoren

Om kennis te verwerven over de waarde en betekenis die de diverse activiteiten van Humanitas Twente bieden voor zowel de deelnemers als ook voor de vrijwilligers hebben we van 6 aangeboden activiteiten¹ deelnemers en vrijwilligers geïnterviewd. In hoofdstuk 3 gaan we in op deze verschillende activiteiten. Omdat opzet en het verloop van de activiteiten nogal uiteen kan lopen hebben we ook van alle activiteiten een coördinator geïnterviewd. Tijdens de interviews met de coördinatoren is tevens ingegaan op de vraag

¹ Twee onderdelen (het Mammacafé en de organisatie van vakantieweken voor kinderen tot 18 jaar) van het pakket aan diensten dat Humanitas Twente biedt zijn buiten dit onderzoek gehouden. Dit zijn aanvullende diensten die niet activiteitmatig worden uitgevoerd en worden daarom in dit onderzoek buiten beschouwing gehouden.

of de werkwijze van Humanitas ook geschikt zou zijn voor de doelgroep LVB (licht verstandelijke beperking).

In totaal zijn er 7 deelnemers², 6 vrijwilligers en 6 coördinatoren geïnterviewd. Alle interviews gebeurden aan de hand van een semigestructureerde vragenlijst.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de maatschappelijke context beschreven die de achtergrond vormt van het werkveld van Humanitas. Vervolgens beschouwen we in hoofdstuk 3 de werkwijze en doelen die uit de verschillende activiteiten van Humanitas voortvloeien. In hoofdstuk 4 kijken we vanuit het perspectief van de deelnemer en schetsen we de waarde die zij benoemen. Aan de hand van verschillende casuïstieken schetsen we daarmee een beeld van de problematiek, maar ook van de oplossing en het effect dat Humanitas en haar vrijwilligers kunnen bieden. De geïdentificeerde effectgebieden worden beschreven in hoofdstuk 5. De uitkomsten van het onderzoek, de gevonden effecten per activiteit, worden weergegeven in hoofdstuk 6. In hoofdstuk 7 reflecteren we als onderzoekers op het onderzoek.

² Voor één activiteit zijn beide ouders apart geïnterviewd

2. Maatschappelijke context

2.1 Participatiemaatschappij

Het landelijke beleid omtrent gezondheid en zorg richt zich erop dat mensen eerst hun eigen kracht aanspreken en proberen voor zichzelf te zorgen, wanneer zij een ziekte of beperking hebben. Daarnaast wordt het beroep doen op een sociaal netwerk erg gestimuleerd, voordat hulp van professionele zorgverleners of de overheid in beeld komt. Sinds 2013 probeert de overheid een 'participatiemaatschappij' te bewerkstelligen: "een samenleving waarin iedereen die dat kan verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar eigen leven en omgeving, zonder hulp van de (landelijke) overheid".

Participeren in de samenleving is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Een deel van de bewoners in Nederland is door omstandigheden niet of maar moeilijk in staat te participeren of zelfs maar voor zichzelf te zorgen. Ze zijn in problemen geraakt of er zijn andere omstandigheden waardoor hun zelfvertrouwen afbrokkelt en waardoor een terugtrekkende beweging ontstaat. Deelnemen aan de samenleving en samen 'leven' is voor sommige mensen een behoorlijke uitdaging.

2.2 Diversiteit problematiek

Er zijn veel verschillende oorzaken waardoor mensen in problemen komen en normaal deelnemen aan de samenleving al een opgave is. Ziekte, relatieproblemen, schulden, slechte of geen kennis van de Nederlandse taal, al dan niet tijdelijk gebrek aan geestelijk evenwicht door levensgebeurtenissen. Het kunnen allemaal oorzaken zijn van terugtrekbewegingen uit de samenleving. Enkele oorzaken, onderliggend aan een hulpvraag, worden hieronder uitgelicht.

Schuldenproblematiek

Wanneer we inzoomen op de schuldenproblematieken blijkt uit onderzoek van het Nibud (2019) dat één op de vijf huishoudens in Nederland, omgerekend 1,35 miljoen huishoudens, te kampen heeft met betalingsproblemen³. Bij een kleinere groep van 8% (555.000 huishoudens) gaat het om ernstige betalingsproblemen. Van deze laatste groep maken te weinig mensen gebruik van hulpverlening; maar liefst 34% ontvangt in geen enkele vorm hulpverlening. Volgens het Nibud (2019) is het zorgelijk dat een dermate grote groep geen hulp krijgt. Het signaleren van personen met ernstige betalingsproblemen moet beter volgens hen. Met name voor gemeenten, bedrijven en werkgevers zien zij hierin een rol weggelegd. Recente ontwikkelingen rond het Coronavirus geven een negatieve impuls aan het geschetste probleem. Waar naar schatting van Deloitte (2020) dit jaar tussen de 368.000 en 822.000 personen een significant en langdurig verlies van inkomen zullen ervaren, geeft het de urgentie nog eens extra weer⁴. Ook is bekend dat kwetsbare groepen in de samenleving, door deze ontwikkeling, extra hard worden geraakt. Daarbij is ook duidelijk dat deze groep nog niet in beeld is bij hulpverlenende instanties.

³ Via <https://www.nibud.nl/beroepsmatig/financieel-problemen-rapport-2018/>

⁴ Via <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/nl/Documents/about-deloitte/deloitte-nl-dif-schuldenlabnl-report-nl.pdf>

Laaggeletterdheid

Volgens de Algemene Rekenkamer (2016) hebben 2,5 miljoen personen in de Nederland moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Dit heeft grote impact op het leven van deze personen. Zo kan laaggeletterdheid invloed hebben op de baankansen, geldsituatie, gezondheid en welzijn van een persoon. Dit blijkt ook uit de cijfers: 25% van de langdurig werklozen is laaggeletterd (Buisman et al., 2013) en uit onderzoek van PwC (2018) blijkt dat bijna 100.000 mensen in armoede leven door laaggeletterdheid. Ook de ongezonde levensstijl van deze groep valt op. Samenvattend is te stellen dat laaggeletterdheid gecorreleerd is aan meer werkeloosheid, een ongezonder leven en minder grip op geldzaken.

Eenzaamheid

Meer dan een miljoen Nederlanders voelen zich sterk eenzaam⁵. Daarbij voelt één op de drie Nederlanders zich matig eenzaam. Eenzaamheid is te vinden over de gehele bevolking heen, wel komt eenzaamheid meer voor onder ouderen. Met name personen vanaf 75 jaar krijgen vaak te maken met levensgebeurtenissen die eenzaamheid versterken. Een andere factor van eenzaamheid is de burgerlijke staat. Met name personen die ongehuwd zijn, gescheiden zijn of de partner hebben verloren, lopen een vergrote kans op eenzaamheid. Sociaaleconomische factoren spelen ook een rol in de mate van eenzaamheid.

Laagopgeleiden hebben beduidend meer kans op eenzame gevoelens dan hoogopgeleiden; hetzelfde onderscheid is te maken voor personen met een laag inkomen en personen met een hoog inkomen. Onder personen die moeite hebben met het financieel rondkomen, voelt 17 procent zich sterk eenzaam.

Door de gevolgen van het Coronavirus zijn eenzaamheidsgevoelen onder jongeren sterk toegenomen⁶. Uit onderzoek van I&O Research (2020) blijkt dat bijna de helft van de personen tussen 25 en 35 jaar zich eenzamer voelt dan eerder⁷. Bij jongeren onder de 25 ligt dit aantal nog hoger. Waar deze stijging (door het Coronavirus) lijkt te duiden op een tijdelijke stijging, zijn de gevolgen hiervan op lange termijn nog onduidelijk.

2.3 Gevolgen

De bovenstaande problematieken, welke kunnen zorgen voor een terugtrekkende beweging, kunnen desastreuze gevolgen hebben. Door het niet kunnen overzien van formulieren en regels raken mensen diep in schulden. De schaamte maakt dat ze liever contacten vermijden waardoor de situatie alleen maar verslechtert. Door relatieproblemen zien ouders hun kinderen soms jaren niet wat stress en ziekte tot gevolg kan hebben. Door gebrek aan zelfvertrouwen en weinig sociale contacten vereenzamen mensen waar ook stress en ziekte een gevolg van kunnen zijn. Door gebrek aan de kennis van de Nederlandse taal ontstaat onbegrip bij buurtgenoten. Achterstand in betalingen omdat rekeningen niet begrepen worden. En men weet de juiste instanties en loketten niet te vinden.

⁵ Via <https://www.eenzaam.nl/over-eeenzaamheid/feiten-en-cijfers-rond-eeenzaamheid>

⁶ Via <https://nos.nl/artikel/2334100-jongeren-kampen-met-corona-eeenzaamheid-ik-mis-mensen-om-me-heen.html>

⁷ Via <https://www.ioresearch.nl/actueel/veel-jongeren-voelen-zich-nu-slechter-dan-voor-coronacrisis/>

De hierboven benoemde problemen hebben een algemene deler. Het zijn problemen waarbij we constateren dat met een lichte vorm van ondersteuning veel verschil gemaakt kan worden. Door een duwtje in de rug in de goede richting klimmen mensen weer uit de put en pakken zelf de draad weer op.

“Humanitas Twente wil een bijdrage leveren aan een sterke en humane samenleving. We geloven dat ieder individu sterker is dan hij denkt. Is dat even niet het geval, dan ondersteunen we diegene, met een vrijwilliger, zodat hij vroeg of laat zelf weer verder kan. In 2020 gaven zo'n 757 vrijwilligers 1600 mensen tijdelijk een steuntje in de rug.”

3. Achtergrond en werkwijze

3.1 De verschillende activiteiten van Humanitas

In dit onderzoek belichten we 6 verschillende activiteiten van Humanitas, te weten:

Gezinsondersteuning⁸

Het onderdeel Gezinsondersteuning van Humanitas richt zich op jonge gezinnen met opvoedvragen. Ervaren en getrainde vrijwilligers bieden een luisterend oor, delen hun eigen ervaring als opvoeder, bieden praktische hulp of ontlasten de ouder door iets met de kinderen te ondernemen. Ouders leren weer een positief opvoedklimaat te creëren en komen weer terug in hun kracht. Hierdoor ontstaat rust in het gezin waardoor de kinderen zich positief kunnen ontwikkelen. Soms worden grotere problemen voorkomen door de preventieve inzet van de vrijwilliger.

BOR (Begeleide Omgangs Regeling)

Humanitas BOR helpt scheidende en gescheiden ouders, die zelf niet in staat zijn de omgang voor hun minderjarige kinderen goed te regelen of waar de omgang is vastgelopen. Voorwaarde is dat beide ouders gemotiveerd zijn tot een oplossing te komen en zich actief in willen zetten voor het tot stand brengen van een omgangsregeling. Het doel van BOR is om deze ouders binnen 6 maanden te helpen zelf een omgangsregeling te treffen en te onderhouden. Er wordt veel aandacht besteed aan het beheersen van conflicten en het opbrengen van respect voor elkaar, in het belang van het kind. Een BOR-traject duurt 6 maanden.

Tandem

Tandem ondersteunt mensen bij het opbouwen en onderhouden van een sociaal netwerk door de inzet van vrijwilligers. Tandem is er voor alle mensen die, om welke reden dan ook, zich geïsoleerd en alleen voelen. Vanuit gelijkwaardigheid gaan vrijwilliger en deelnemer actief op zoek naar mogelijkheden en oplossingen. De ondersteuning is tijdelijk en gericht op zelf weer verder kunnen. Het kan als aanvulling op een lopend hulpverleningstraject of hierop volgend, maar ook juist dienen ter voorkoming van andere (zwaardere) hulp.

Samen Actief

Deze activiteit is er om mensen met migratieachtergrond te ondersteunen (vanaf 18 jaar). Deze mensen kunnen extra steun gebruiken bij het actief deelnemen aan de (nieuwe) samenleving. Samen met de vrijwilligers leren mensen bijvoorbeeld waar ze voor welke zaken terecht kunnen of wat hun rechten en plichten zijn. Ook in de opbouw van een netwerk, het vinden van aansluiting of het kennismaken met Nederlandse gewoonten kan een vrijwilliger ondersteunen. Samen Actief wordt ingezet om de kwaliteiten en mogelijkheden van mensen te vergroten die door verschillende omstandigheden niet of niet meer deelnemen aan de samenleving en/of geen deel uitmaken van andere maatschappelijke verbanden.

⁸ Home-Start en Wel Thuis vallen onder de activiteit Gezinsondersteuning

Het gaat hierbij doorgaans om mensen die voor hun bestaan afhankelijk zijn van derden vanwege gebrek aan:

- kennis en informatie over wet- en regelgeving,
- inzicht in de inrichting en werking van het sociale stelsel in Nederland,
- vaardigheden zoals: vergroten van de taalvaardigheid, het ontwikkelen van sociale vaardigheden en de zelfredzaamheid.

Het gebrek aan deze instrumenten kan leiden tot een sociaal isolement, eenzaamheid, financiële problemen en een afname van het zelfvertrouwen van deze kwetsbare groep in onze samenleving. Op bepaalde gebieden in het leven, bijvoorbeeld "werk" heeft deze groep minder kans op het (hervatten van) werk.

Thuisadministratie

Getrainde vrijwilligers zorgen samen met de deelnemers voor overzicht en inzicht in de financiële administratie van de deelnemers. Zij doen dit bij de deelnemers thuis in een vertrouwde omgeving. Daarnaast maken vrijwilligers deelnemers wegwijz in wet- en regelgeving en instanties.

De ondersteuning is gericht op het zelfstandig kunnen voeren van de administratie en het voorkomen van schulden. Ook vindt soms begeleiding aan het begin en aan het eind van de schuldhulpverlening plaats. Tevens kan ondersteuning worden geboden bij het aanvragen van financiële voorzieningen en bij het invullen van formulieren.

Match

Vrijwilligers van Match worden ingezet om jongeren in de leeftijd tussen 12 en 25 jaar te ondersteunen in het (her)vinden van hun plek in de maatschappij, het versterken van hun zelfvertrouwen, het vergroten van hun netwerk en het maken van keuzes. Dit om ze een stevige basis mee te geven voor de toekomst op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, school, werk en vrije tijd. Voor de periode van een jaar gaan vrijwilliger en deelnemer er één keer per week samen op uit. Er wordt een vertrouwensband opgebouwd en activiteiten ondernomen zoals sporten of creatief bezig zijn. Match kan ook ingezet worden in aansluiting op een jeugdzorgtraject om het effect van de hulpverlening te versterken en de uitstroom te bevorderen.

"Vaak zit er een discrepantie tussen ouders en hun kind: 'hij zit heel veel te gamen' versus 'ik weet niet hoe ik vrienden moet maken'."

Coördinator Match

3.2 Aanpak en traject Humanitas

Voor alle trajecten van Humanitas geldt een beperkte duur. Dit omdat het hoofddoel is om mensen weer terug te brengen in hun eigen kracht. De beperkte duur geeft daarnaast voor vrijwilligers een uitzicht op een afgerond traject, wat stimulerend werkt.

Bij een nieuwe aanmelding voor een activiteit bij Humanitas gaat altijd in eerste instantie een (betaalde) coördinator een intakegesprek aan (peilen van behoeften en persoonlijkheden). Naar aanleiding van dit intakegesprek probeert de coördinator een match te maken met een vrijwilliger. Na een eerste kennismaking tussen vrijwilliger en deelnemer neemt de coördinator met beiden contact op om na te gaan of de 'klik' er is. Als die er is start het traject. Het traject wordt verder uitgevoerd door de vrijwilliger. De coördinator is voor tips en ondersteuning beschikbaar. Tevens worden momenten van evaluatie afgesproken, waaronder natuurlijk ook aan het einde van elk traject.

De enige uitzondering op bovenstaande is het traject dat gevolgd wordt bij de BOR. Hierbij blijft de coördinator tijdens het gehele traject betrokken. Dit komt omdat er tijdens deze trajecten veel contacten zijn met andere betrokken instellingen zoals de Raad van Kinderbescherming en jeugdzorg. De trajecten van BOR komen meestal al binnen via de kinderrechter en er zijn dan ook regelmatige en intensieve contacten tussen coördinator en betrokken instanties.

Alle vrijwilligers ondergaan eerst een scholing alvorens ingezet te worden op de trajecten. Er zijn algemene scholingen, maar ook specifieke scholingen gericht op de activiteit waar men voor wordt ingezet. Daarnaast organiseren coördinatoren met regelmaat kennisdelingsbijeenkomsten waar de vrijwilligers leren van elkaars ervaringen. De aanpak van Humanitas gaat altijd uit van gelijkwaardigheid. Vrijwilligers staan naast de deelnemers. Nooit erboven. Er worden praktische hulp en tips geboden en een luisterend oor. Hulp is altijd gratis en in de buurt. Het is dus altijd laagdrempelig.

3.3 Feiten en cijfers

We hebben een aantal gegevens op een rij gezet:

- In 2020 waren er in totaal vanuit de verschillende gemeenten die Humanitas Twente bedient 721 koppelingen. Bij de Thuisadministratie was dit aantal het hoogst met 190 koppelingen. Bij de BOR was dit aantal het laagst met 69 koppelingen.
- De prijs per koppeling bedraagt in 2021 2.466 euro⁹
- In 2018 waren er 650 vrijwilligers bij Humanitas Twente. In 2020 waren dit er 757.
- Een traject duurt gemiddeld 1 jaar. Het traject van BOR duurt ongeveer 6 maanden.
- Een deelnemer ziet/ spreekt de vrijwilliger ongeveer 1 keer per week.

⁹ Op basis van informatie verstrekt door Humanitas Twente.

3.4 Verwijzers

Er zijn erg veel routes via waar een deelnemer bij Humanitas Twente terecht kan komen. Dit verschilt ook per activiteit. Hieronder laten we een overzicht zien (let wel: dit is geen uitputtende lijst).

Activiteit	Verwijzers
Gezinsondersteuning	Consultatiebureau, jeugdhulpverlening, wijkteam, kraamzorg, verloskundige.
BOR	Raad van Kinderbescherming, kinderrechter, wijkcoaches, advocatuur. Eigen aanmelding ouders
Tandem	POH, wijkcoach, huisarts, mensen kunnen zichzelf ook aanmelden (vaak hebben ze dan een krantenartikel gezien of via via over Tandem gehoord)
Samen Actief	Kan via diverse instanties, huisarts, wijkcoach, school, burea. De doelgroep vindt het vaak lastig om zelf te bellen door de taalbarrière.
Thuisadministratie	Via de wijkteams, coaches, stadsbank, professionele schuldhulp, woonconsulent, huisarts, POH, welzijnswerkorganisaties, GGZ, beschermingsbewindvoerders.
Match	Intern Begeleiders, wijkcoaches, jeugdconsulenten/regisseur jeugd, praktijkondersteuners, huisarts, jeugdinstanties (Intermezzo, Karakter). Jongere kan zichzelf aanmelden. Ouders kunnen aanmelden.

3.5 Kosten en financiering

Begroting Humanitas Twente gebaseerd op gemeentelijke ontvangsten:

Totaal subsidies diverse gemeentes Twente	€ 1.550.000,=
Onderdeel	Subsidie
Gezinsondersteuning	€ 280.000, =
Begeleide Omgang Regeling	€ 230.000, =
Match	€ 330.000, =
Thuis Administratie	€ 230.000, =
Tandem	€ 250.000, =
Samen Actief	€ 230.000, =

Kosten opgedeeld in percentages (overall)	
Onderdeel	%
Personeelskosten	79%
Vrijwilligerskosten	11%
Publiciteit en communicatie	1%
Huisvestingskosten	4%
Kantoor Algemene kosten	2%
Organisatiekosten	3%

4. Waarde voor de deelnemers

De waarde voor de deelnemers aan de verschillende activiteiten van Humanitas Twente illustreren we met onderstaande praktijk verhalen. In de beschrijvingen zijn de namen en kenmerken van de leefsituatie aangepast, zodat de deelnemers anoniem kunnen blijven.

4.1. Casuïstiek

Activiteit: Begeleide omgangsregeling (BOR)

Deelnemers: Vader René, moeder Marieke, zoontje Daan

Marieke: "Een aantal jaren geleden zijn we gescheiden. René had een posttraumatische stressstoornis. Daarom vertrouwde ik hem niet met onze zoon Daan. Ik heb daarom eeuouderlijk gezag aangevraagd." René: "Onze communicatie verliep erg slecht. Om Daan te behoeden voor het aanzien van alle ruzies werd door mij afstand gehouden. Uiteindelijk heb ik Daan 3 jaar lang niet gezien. Ik wilde dit wel heel graag. Door de rechter zijn toen we doorverwezen naar BOR."

De vrijwilliger van BOR heeft met Daan gepraat om hem beter te leren kennen en om te kijken wat hij nodig heeft. Daarna zijn er in totaal 6 afspraken geweest tussen vader en zoon, waarbij de vrijwilliger aanwezig was voor toezicht. Naarmate het traject langer liep trok de vrijwilliger zich langzaam terug. Marieke: "Daarnaast heeft de vrijwilliger met ons ook gesprekken gehad. Het was een soort mediation, waardoor ik meer begrip kreeg voor de situatie van mijn ex. De communicatie is nu beter en we hebben goede afspraken gemaakt."

René: "Ik ben heel blij dat ik weer contact heb met mijn zoontje! De PTSS die ik heb geeft altijd wel wat spanning, maar hiervoor heb ik hulp gezocht en dat heeft geholpen. Daardoor is er nu ook een betere omgang met mijn ex en zoontje. Inmiddels is Daan om het weekend bij mij. We hebben dat heel rustig opgebouwd."

Activiteit: Match

Deelnemer: Benjamin

Benjamin komt uit Syrië. Hij is een tijd geleden verhuisd naar Nederland. In Nederland was er een man die hem begeleidde met de dagelijkse dingen en de taal. Na een tijd is deze man overleden. Ongeveer tegelijkertijd kreeg Benjamin te horen dat zijn broer was overleden. Het was een erg zware periode voor hen en hij raakte in negatieve spiraal, waardoor hij niet meer buiten kwam.

Via een wijkcoach is Benjamin terecht gekomen bij Humanitas. Vrijwilliger: "Ik heb geprobeerd hem perspectief te laten zien. We zijn op zoek gegaan naar passend vrijwilligerswerk om wat daginvulling te krijgen. Hij doet nu vrijwilligerswerk in een buurthuis. Door dit vrijwilligerswerk begon Benjamin weer na te denken over de toekomst. Hij wil gaan werken in de zorg!"

Activiteit: Thuisadministratie

Deelnemer: Jette

Jette is via de gemeente bij Humanitas terecht gekomen. Ze kwam eigenlijk met een ander probleem bij het zorgloket, maar na het gesprek leek dit ook goede ondersteuning te zijn. Jette: "Ik had wel dingen geordend, maar ik doorzag niet meer hoe ik uit de problemen zou komen. Het geld was elke maand halverwege de maand op en ik dreigde in de schulden te komen."

De vrijwilliger heeft Jette geholpen met inzicht in haar inkomsten en uitgaven. Daarnaast heeft zij Jette geholpen om het gesprek aan te gaan met haar kinderen. Jette betaalde de telefoons, zorgkosten, studie en nog meer voor hen. Haar zoon had een verslaving, haar dochter geen tot weinig inkomen. Jette: "Mijn kinderen betalen nu zelf meer. Mijn dochter heeft inmiddels twee baantjes, mijn zoon heeft nu ook een baan en betaald zijn eigen onkosten. Door de tijdige hulp van de vrijwilliger van Humanitas ben ik niet in de schulden gekomen. Het is mooi dat een relatief kortdurende ondersteuning zo veel impact kan hebben."

4.2 Waarde voor de doelgroep LVB

Ondanks dat de activiteiten van Humanitas Twente over het algemeen, met name door de begrensde duur van een traject, niet specifiek zijn ingericht voor mensen met een Licht Verstandelijke Beperving (LVB) komt het wel voor dat mensen uit deze doelgroep deelnemen aan- of onderdeel zijn van een traject bij één van de activiteiten.

"Eigenlijk zien we het bij alle activiteiten wel terug", zo vertelt ons één van de coördinatoren: "We focussen ons op de doelgroep binnen de LVB-groep waar een bepaalde leerbaarheid is".

Een activiteit waarbij deze doelgroep vaker in beeld komt en waar er duidelijk een toegevoegde waarde te zien is, is bij 'Gezinsondersteuning' als één van de kinderen in een gezin een LVB heeft. In zo'n geval kunnen ouders leren beter te begrijpen wat er speelt (door bijvoorbeeld inzet van een ervaringsdeskundige ouder als vrijwilliger). Door ouders in hun rol te ondersteunen en versterken komt uiteindelijk weer meer stabiliteit en rust in een gezin wat het gehele gezin ten goede komt

5. Gevonden effectgebieden

Bovenstaande casuïstiekbeelden schetsen het beeld van de meerwaarde die een vrijwilliger in één van de activiteiten van Humanitas kan hebben. Wij hebben uit de verschillende interviews een aantal effectgebieden gedefinieerd die we in dit hoofdstuk zullen beschrijven:

- Juiste zorg op de juiste plek
- Contact ouder en kind
- Zelfredzaamheid/ eigen regie
- Dagbesteding/ werk
- Financiën
- Fysieke en mentale gezondheid
- Vrijwillige inzet

Deze effectgebieden zijn niet toe te schrijven aan één specifiek activiteit, maar kunnen zich voordoen binnen verschillende activiteiten. In dit hoofdstuk gaan we in op de betekenis van deze gevonden effectgebieden. In het volgende hoofdstuk zullen we meer ingaan op de effecten die voor kunnen komen per activiteit.

5.1 Juiste zorg op de juiste plek

In de verschillende activiteiten zien we dat er vaak preventief een vrijwilliger (of hulp/ ondersteuning) wordt ingezet. Dit voorkomt inzet van zwaardere zorg of wellicht zelfs een escalatie van de situatie met alle gevolgen van dien. Doordat de ondersteuning van Humanitas tijdig wordt ingezet, worden op latere termijn kosten voorkomen. Een voorbeeld hiervan zien we bij de 'Gezinsondersteuning', waar een getrainde en ervaren vrijwilliger een luisterend oor biedt en begeleiding biedt aan kinderen en ouders. Dit voorkomt het ontstaan van bijvoorbeeld een conflictsituatie en in het ergste geval een uithuisplaatsing. Een ander voorbeeld zien we bij 'Match'. De behandeling of begeleiding van de hulpverlener en de vrijwilliger liepen in een casus naast elkaar: de hulpverlener geeft tips, de vrijwilliger helpt met de uitvoering hiervan. Dit zorgde voor een effectievere inzet van de behandeling.

5.2 Contact ouder en kind

Langdurige conflicten tussen ouders, bijvoorbeeld in geval van scheiding, kunnen leiden tot ernstige loyaliteitsconflicten bij kinderen, aldus Het Nederlands Jeugdinstituut¹⁰. Vervreemding van één van de ouders kan het gevolg zijn als kind of kinderen weggehouden worden bij de andere ouder dan waar zijn wonen. Bij BOR (Begeleide Omgangs Regeling) zien we dat door goede samenwerking tussen de diverse betrokkenen ruimte ontstaat in de onderhandelingen en ouders, met een goede omgangsregeling, weer toegang krijgen tot hun kind(eren). Het is moeilijk in te schatten wat dit op de lange duur voor effect heeft op een kind, maar het directe effect dat we zien is een verbeterde gezinssituatie en meer rust in een gezin en bij de buitenstaande ouder die soms na lange tijd weer contact heeft met zijn kind.

¹⁰ Via <https://www.nji.nl/nl/Databank/Classificatie-Jeugdproblemen/D205-Problemen-in-de-loyaliteit-van-jeugdige-aan-ouder.html>

5.3 Zelfredzaamheid en eigen regie

Kortdurende ondersteuning kan vaak veel doen als het gaat om zelfredzaamheid van mensen. Er kunnen veel redenen zijn waardoor mensen de regie over hun eigen leven verliezen. Problemen in de gezinssfeer, baanverlies, slecht begrip van de Nederlandse taal zijn er daar maar een paar van. Deze situaties kunnen grote gevolgen hebben op de lange duur als er geen hulp komt. Bij activiteiten als 'Match' en 'Tandem' lopen vrijwilligers een tijdje mee met iemand en geven af en toe een stimulerend duwtje in de goede richting. Dit doorbreekt de neerwaartse spiraal waardoor mensen weer zelfvertrouwen krijgen. Het vinden van werk, het deelnemen aan de samenleving wordt daardoor weer een stuk gemakkelijker. Dit voorkomt in sommige gevallen gebruik van een uitkering. Het voorkomt vereenzaming en ophoping van problemen waarvoor uiteindelijk professionele zorg ingeschakeld moet worden.

5.4 Dagbesteding en werk

Als burgers/mensen geen passende dagbesteding of (vrijwilligers)werk hebben, kan dit leiden tot eenzaamheid. In verschillende activiteiten, zoals 'Match' en 'Tandem', wordt er samen met een vrijwilliger gezocht naar passende dagbesteding en (vrijwilligers)werk. Vanuit deze dagbesteding of (vrijwilligers)baan, kan worden gekeken naar doorgroeimogelijkheden om meer wensen van de burger in vervulling te laten gaan op dit gebied en toe te werken naar een zelfstandiger leven. Ook kan mogelijk vanuit vrijwilligerswerk de stap worden gezet naar een betaalde baan.

5.5 Financiën

Iemand tijdelijk ondersteunen in de organisatie van de huishoudelijke administratie en financiën kan een enorm effect hebben op diens leven. Niet iedereen is van nature goed georganiseerd. Maar zelfs als je dat wel bent kunnen omstandigheden er toe leiden dat de financiële situatie ineens compleet verandert, met desastreuze gevolgen. Door geboden ondersteuning, zoals bij 'Thuisadministratie' die helpt de financiën en administratie weer op de rit te krijgen wordt weer uitzicht gegeven op een betere toekomst. Dit voorkomt grote(re) schulden en verlies van bezit, maar ook wordt voorkomen dat mensen door schaamte geïsoleerd raken en vereenzamen of ziek worden.

5.6 Fysieke en mentale gezondheid

Een goede mentale gezondheid is letterlijk van levensbelang voor mensen. Het voorkomen en aanpakken van eenzaamheid is daarin essentieel; eenzaamheid kan leiden tot onder andere depressie en ook tot fysieke klachten zoals hartklachten. Ook het verminderen van stress is een belangrijke factor in het bevorderen van de mentale gezondheid. In de verschillende activiteiten van Humanitas zien we het verbeteren van fysieke en mentale gezondheid terugkomen als effect van de activiteiten en de contacten tijdens het traject.

5.7 Inzet van vrijwilligers

De vrijwilligers geven aan dat zij veel voldoening halen uit het werk dat zij doen. Zij benoemen hierbij dat zij het gevoel krijgen dat zij een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij, dat het een verrijking is van hun eigen leven en dat zij hechten aan de ontmoetingen met verschillende mensen.

In de interviews werden ook de verschillen tussen de inzet van een vrijwilliger versus een professional duidelijk. Verschillende punten werden benoemd:

- *“Een vrijwilliger maakt zijn eigen tijd vrij om naar jou toe te komen. Bij een psycholoog stopt de tijd na een uur. Bij de vrijwilliger is er minder tijdsdruk.”*
- *“Doordat je een persoon vaker en langer ziet, zie je meer van die persoon op verschillende momenten en in zijn eigen omgeving”*
- *“In veel gevallen werkt de vrijwilliger ook naast de hulpverlening. De hulpverlening geeft dan tips, de vrijwilliger helpt bij de uitvoering hiervan”*

“In mijn persoonlijk leven pas ik de dingen die ik leer als vrijwilliger ook toe. Mijn moeder is ook alleenstaand; ik deed veel voor haar, maar zorg dat zij nu ook meer eigen regie pakt.”

Vrijwilliger Humanitas

Het structureel doen van vrijwilligerswerk levert een forse maatschappelijke waarde. Het gaat hierbij om toename in welzijn bij de vrijwilliger als ook om een kleiner beroep op sociale voorzieningen. Uit onderzoek blijkt dat de toegevoegde waarde ligt op ca. €15.500 per persoon voor de vrijwilliger¹¹. Dit bedrag vertegenwoordigt de geldelijke waarde die vrijwilligers nodig hebben om hetzelfde niveau van welzijn te behalen zonder het vrijwilligerswerk.

¹¹ Hill, M., It's the economy, stupid! (2014)

6. Effecten per activiteit

In het vorige hoofdstuk zijn de effectgebieden toegelicht. In dit hoofdstuk worden de behaalde effecten en, waar mogelijk, het resultaat per activiteit toegelicht. We maken per activiteit een link naar de effectgebieden uit het vorige hoofdstuk: Wat is waar van toepassing?

6.1 Gezinsondersteuning

De resultaten die kunnen worden behaald met de activiteit gezinsondersteuning zijn het voorkomen van de inzet van zwaardere en betaalde zorg, het voorkomen van escalatie, het voorkomen van slechte hechting en het voorkomen van jeugdzorg op lange termijn. Er wordt ook gefocust op het versterken van de eigen kracht en op het vinden van een zinvolle daginvulling. Het voorkomen van de inzet van zwaardere zorg wordt ondersteund door een uitspraak uit een interview: "Als we het niet hadden gehad, waren we weer bij Jeugdzorg terecht gekomen". Ook wordt er in een interview een voorbeeldsituatie genoemd van hoe een situatie kan escaleren. Deze voorbeeldsituatie begint bij een postnatale depressie, welke verergert. Vervolgens wordt de relatie van de ouders moeilijker en blijft de ontwikkeling van de baby achter. Dit heeft effect op de kinderen, wat uiteindelijk kan leiden tot de inzet van Jeugdzorg en GGZ. De inzet van Jeugdzorg kost ongeveer 90 euro per uur. Uitgaande van 2 uur jeugdzorg per week kan dit neerkomen op een bedrag van ongeveer 9000 euro per jaar. Deze inzet kan worden voorkomen door deelname aan gezinsondersteuning van Humanitas.

Wetenschappelijk onderzoek naar Home-Start Gezinsondersteuning heeft aangetoond dat het welzijn van ouders stijgt, zij meer positief opvoedgedrag laten zien en het gedrag van de kinderen positief verandert. Deze verbeteringen zijn blijvend op de lange termijn.

Onderzoek Nederlands Jeugdinstituut, april 2019

In de interviews is benoemd dat de eigen kracht van een deelnemer kan worden versterkt door deelname aan deze activiteit. Een mooi voorbeeld komt van een moeder die leerde, t.o.v. haar partner die veel angsten kende, haar eigen keuzes te maken: "Ik wilde wel eens op stap met mijn zoon, maar als mijn man dan terugkrabbelde ging het niet door. Ik maakte mijzelf vaak ondergeschikt aan de situatie. Dat leidde tot veel frustratie. De vrijwilliger van Humanitas heeft ons geholpen door middel van veel gesprekken en tips. Ik heb daardoor meer zelfvertrouwen gekregen dat ik dit best zelf kon doen. Nu ga ik zelf wel op stap met mijn zoon!" De moeder heeft hier veel baat bij gehad, het inzetten van de eigen kracht heeft als gevolg dat mensen zich sterker gaan voelen. Daarnaast leidt het ertoe dat er minder snel beroep wordt gedaan op hulp en ondersteuning vanuit de overheid, omdat er wordt gezocht naar oplossingen bij zichzelf of in het sociale netwerk.

Gevonden effectgebieden:

6.2 Begeleide Omgangsregeling

In de interviews die zijn gehouden werd aangegeven dat de Kinderbescherming alleen onderzoek doet en geen begeleiding. Hier kan BOR worden ingeschakeld. *“Zodra betaalde hulpverleners worden ingeschakeld, ben je eigenlijk al te laat. Dan moet je rust creëren door een gezin onder toezicht te stellen of door ‘geen omgang’ op te leggen. Of de gezinsvoogd probeert met dwang dingen te regelen”*. Dit is geen van allen een goede uitslag voor het kind.

BOR voorkomt dus escalaties, zoals onder toezicht stellingen of in het ergste geval uithuisplaatsing. De kosten van een uithuisplaatsing zijn per jaar per kind ongeveer 13.000 euro¹². Daarbij moet worden opgemerkt dat uithuisplaatsing in de praktijk vaak leidt tot doorplaatsingen¹³. Dit betekent dat kinderen niet één maar meerdere keren moeten verhuizen. Dit leidt tot negatieve effecten op de kinderen, zoals psychische klachten en (ernstige) gedragsproblematiek. In de casus in hoofdstuk 4 zien we dat een vader door het traject bij BOR na 3 jaar weer goed contact heeft met zijn zoon. Dit kan voorkomen dat de zoon te maken krijgt met stress, hechtingsproblematiek en loyaliteitsconflicten¹⁴. Deze negatieve effecten zijn in deze paragraaf niet verder gekwantificeerd.

Daarnaast voorkomt BOR mogelijk de inzet van zwaardere en betaalde zorg. We doen de aanname dat in een gemiddeld geval ongeveer 2 uur per week ambulante begeleiding nodig is. De kosten van ambulante begeleiding variëren uiteraard op basis van verschillende parameters. Wanneer we uitgaan van een gemiddeld bedrag van ongeveer 40 euro per uur¹⁵, komt dit op jaarbasis neer op ongeveer 4.000 euro.

Gevonden effectgebieden:

6.3 Tandem

De effecten van de inzet van ‘Tandem’, zien we vooral terug op gebied van preventie van sociaal isolement, eenzaamheid, depressie en suïcide. Een voorbeeld dat wordt gegeven in een interview is van iemand met autisme en ADHD die in een sociaal isolement verkeerde: *“Ik kon er zelf niet meer uitkomen. Nu neem ik weer deel aan de maatschappij. Ik heb meer energie en geen nutteloos gevoel meer”*.

Ook benoemde iemand in een interview het uitzichtloze leven: *“Ik spreek uit eigen ervaring: op een gegeven moment heb je niemand meer en voel je je heel nutteloos. Dan spreek je met psychiaters en op een gegeven moment zie je het niet meer zitten. Dan denk je: laat ik er maar een eind aan maken”*.

De gevolgen van eenzaamheid kunnen groot zijn: uiteenlopend van een lagere kwaliteit van leven, tot een verslechtering van de lichamelijke en geestelijke gezondheid met als

¹² SEO Economisch Onderzoek, Kosten en baten thuisbegeleiding voor gezinnen (2011)

¹³ Via <https://nos.nl/op3/artikel/2270321-maaike-21-wil-uit-huis-geplaatste-kinderen-een-vaste-woonplek-geven.html>

¹⁴ Via <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/scheiding/gevolgen-van-een-ouderlijke-scheiding-voor-jeugdigen/ernstige-gevolgen/>

¹⁵ Tarieflijst Jeugd en Wmo 2020

gevolg meer gebruik van sociale, medische en zorgvoorzieningen. Dit laatste leidt tot verhoogde maatschappelijke kosten.

Door de inzet van 'Tandem' kan worden voorkomen dat mensen in een sociaal isolement geraken en daarnaast kan de activiteit preventief gebruikt worden om de mentale gezondheid te verbeteren. Een ambulante GGZ-behandeling kost gemiddeld 8.000 tot 17.000 euro per jaar¹⁶; deze kosten kunnen voorkomen worden door het preventief inzetten van hulp en het voorkomen van escalaties.

Gevonden effectgebieden:

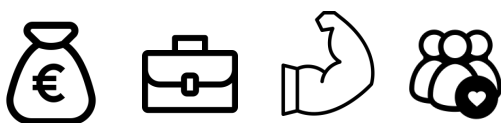
6.4 Samen Actief

'Samen Actief' zorgt voor het creëren van zelfvertrouwen, zoals genoemd in een van de interviews. De geïnterviewde heeft naar aanleiding van deelname aan deze activiteit vertrouwen in zichzelf en in anderen gekregen. Hand in hand met dit zelfvertrouwen gaat het creëren van zelfredzaamheid, met als doel dat de deelnemer uiteindelijk zelfstandig doorgaat.

Wat ook werd aangegeven in een interview is dat de deelnemer aan de hand van dit traject zelfstandig op zoek kon naar een woning: *"Vanwege de taalbarrière had ik moeite met het invullen van de formulieren en wist ik niet waar ik moest zijn met mijn vragen"*. Door de hulp van de vrijwilliger is inzetten van het gemeentelijk loket hier voorkomen. De vrijwilligers helpen op een zodanige manier dat de deelnemers zelfredzaam worden en op den duur hun hulp niet meer nodig hebben. Op de langere termijn leidt dit ertoe dat er minder snel beroep wordt gedaan op bijvoorbeeld het gemeentelijk loket, omdat er eerder wordt gezocht naar een eigen oplossing.

Tot slot heeft 'Samen Actief' van Humanitas functie in het voorkomen van schuldenproblematiek. Zo benoemde een vrijwilliger: *"Als men ons te laat vindt, dan komen we bij gezinnen met schulden en problemen met burens door misverstanden"*. De Rijksoverheid schat in dat de gemiddelde prijs voor mensen in de participatiewet ongeveer 14.000 euro per jaar bedraagt¹⁷. Deze kosten worden voorkomen door het tijdig inzetten van een vrijwilliger die zorgt dat de situatie niet escaleert.

Gevonden effectgebieden:

¹⁶ Marktscan GGZ 2016, Nederlandse zorgautoriteit

¹⁷ Rijksoverheid (2015), Toelichting macrobudget gebundelde uitkering 2016

6.5 Thuisadministratie

Hulp in de thuisadministratie wordt geboden door Humanitas en focust zich op het voorkomen van onnodige lasten ten gevolge van een administratie die te wensen overlaat. Eén van de interviews liet het volgende beeld zien: een deelnemer durfde niet te bellen met instanties als de belastingdienst en zorgverzekering, met name omdat deze bang was om slapende honden wakker te maken. Uiteindelijk is er samen met Humanitas contact gemaakt met deze instanties, wat heeft gezorgd voor een groter zelfvertrouwen en een grotere zelfredzaamheid. De geïnterviewde gaf hierbij aan: *“Als ik geen hulp had gekregen, zou het geleid hebben tot professionele schuldhulp en beschermingsbewind, huisuitzetting, deurwaarders en oplopende schulden”*. De kosten van schuldhulpverlening zijn gemiddeld 1.500 euro per jaar. De kosten van een uithuiszetting bedragen gemiddeld 10.000 tot 15.000 euro. Door de hulp van Humanitas in de thuisadministratie zijn deze aspecten voorkomen. Ook wordt in de interviews benoemd dat het op orde hebben van de thuisadministratie zorgt voor een geruster gevoel en minder stress.

Gevonden effectgebieden:

6.6 Match

‘Match’ wordt veelvuldig ingezet binnen Humanitas en daarmee zijn verschillende resultaten behaald. Bij deze activiteit wordt er gefocust op jongeren om deze te herintegreren in de maatschappij. Zoals de coördinator van Match benoemde zit er vaak discrepantie tussen de jongere en de ouder. Bij de aanpak door middel van Match worden er resultaten behaald welke zowel van positieve invloed zijn voor de jongere zelf als voor het gehele gezin.

“Eenzaamheid komt vaak voor onder jongeren. Daarom organiseert Humanitas zelf ook wel eens activiteiten. Jongeren worden daarvoor uitgenodigd via de nieuwsbrief. Denk aan een potje voetballen of een spelletjesavond. Doel: elkaar ontmoeten. Jongeren raken op deze manier meer betrokken.”

Vrijwilliger Humanitas

Een voorbeeld van een verbeterde gezinssituatie is geschetst door een geïnterviewde. De geïnterviewde vertelde dat deze in een gezin zat waar één gezinslid veel zorg en aandacht vraagt, waardoor de dochter aandacht te kort kwam. De vrijwilliger van Match helpt haar hierover te praten en intussen krijgt de dochter nu zelf meer aandacht. Dit zorgt voor stabiliteit voor de dochter, maar ook voor een verbeterde situatie van rust in het gezin. Hierbij gaf de vrijwilliger aan: *“Vaak kan het met een gesprek aan het begin al opgelost zijn, een luisterend oor. Als dat er niet was geweest, was ze langer met zichzelf aan het worstelen geweest en niet tot een oplossing gekomen. Misschien was er dan op de langere termijn wel een psycholoog of andere hulpverlening nodig geweest.”* De kosten voor bijvoorbeeld jeugdzorg of een GGZ-behandeling zijn bij de andere activiteiten in paragraaf 6.1 t/m 6.3 al aan bod gekomen.

Match heeft mede als resultaat dat er een basis wordt gelegd voor verdere ontwikkeling. Een voorbeeld dat door een geïnterviewde is genoemd is dat een vrijwilliger een persoon heeft geholpen aan vrijwilligerswerk. Dit zorgt voor een zinvolle daginvulling voor de deelnemer. De deelnemer en vrijwilliger zijn nu aan het exploreren of dit vrijwilligerswerk kan worden omgezet naar een betaalde baan in de zorg. Een indicatie van de toegevoegde waarde voor het doen van vrijwilligerswerk is benoemd in paragraaf 5.7. Daarnaast is in paragraaf 6.4 al benoemd dat de gemiddelde prijs van mensen in de participatiewet 14.000 euro per jaar bedraagt. Elke deelnemer die van vrijwilligerswerk doorstroomt naar een betaalde baan kan de gemeente 14.000 euro besparen. Daarnaast is er ook sprake van productiviteitswinst; iemand in dienst voegt immers waarde toe aan een onderneming. Dit effect hebben we niet verder gekwantificeerd.

Gevonden effectgebieden:

7. Reflectie

We zien dat de vrijwilligers van Humanitas een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven van een deelnemer en dat daarnaast, afhankelijk van de activiteit en de situatie van de deelnemer, besparingen op kunnen treden op het gebied van:

- Juiste zorg op de juiste plek
- Contact ouder en kind
- Zelfredzaamheid/ eigen regie
- Dagbesteding/ werk
- Financiën
- Fysieke en mentale gezondheid
- Vrijwillige inzet

Er ontstaat veel zicht op meerwaarde voor deelnemers: behandeling van de deelnemer kan effectiever worden ingezet of zelfs voorkomen, eenzaamheid kan worden voorkomen, en de kwaliteit van leven kan duurzaam worden vergroot. Dit zijn slechts enkele significante effecten.

De bij Humanitas gekozen organisatiestructuur waarbij een betaalde, meestal HBO-geschoolde coördinator zorgt voor een stabiele basis en een goede infrastructuur voor de vrijwilligers bij een activiteit, lijkt één van de succesfactoren voor de resultaten die worden geboekt bij de organisatie. Door zaken als scholing en kennisdeling goed en gedegen te organiseren wordt een traject ook voor de vrijwilliger aantrekkelijk. Hij of zij kan zich ontwikkelen op een gebied waar al een interesse ligt. Zo hoorden we dat het vrijwilligerswerk soms werd gedaan als aanloop naar een opleiding of naar werk in die richting. Verder is de vrijwilliger die start aan een traject bij Humanitas verzekerd van professionele ondersteuning waar dat nodig is, wat vooral ook in contacten met andere eventueel betrokken (zorg) organisaties van belang is of zodra in een traject blokkades ontstaan.

Ook in de afsluiting van een traject is de rol van de coördinator van belang. Door een gezamenlijke evaluatie met de deelnemer kan de vrijwilliger tevreden een traject afronden en achter zich laten. Eventueel op weg naar een volgend traject met een nieuwe deelnemer.

Tot slot heeft de coördinator ook een rol in de werving van nieuwe vrijwilligers. Door een goed netwerk te bouwen en een aantrekkelijke vrijwilligersfunctie te kunnen bieden komt Humanitas Twente in de meeste gemeenten zelden vrijwilligers te kort.